

**11. YÜZYILDA BİR HRİSTİYAN YAPILANMASI:
AZİZ BRUNO VE ŞARTRÖ TARİKATI**

**A Christian Religious Movement in the 11. Century:
Saint Bruno and the Carthusian Order**

Necati SÜMER¹

¹ Prof. Dr., Siirt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Ana Bilim Dalı, Siirt, Türkiye, necatisumerr@gmail.com

Öz

Bu çalışmada Oksidentalizm bağlamında 11. yüzyılda Hristiyan bir din adamı ve onun kurduğu tarikat ele alınmıştır. Sözü edilen Hristiyan din adamı Aziz Bruno, kurduğu tarikatın adı ise Şartrö'dür. Aziz Bruno hayatının tamamını inancı uğruna adamıştır. Bu yolda Hristiyan eğitimi almış ve zorlu bir coğrafyada Şartrö isimli tarikatını kurmuştur. Amacı yalnızlığa çekilerek Tanrı ile bir olmak ve sürekli onu düşünmektir. Aziz Bruno, görevinden sapmamak için hiçbir makamı kabul etmemiştir. Hatta bunun için dönemin dinsel ve siyasal iktidarıyla mücadele etmiştir. Amacına odaklanan Bruno, bunda başarılı olmuş ve uzun yıllar Tanrı ile baş başa kalarak tarikatını kalıcı hale getirmiştir. Daha sonra öteki olarak gördüğü birçok dine yönelik misyonerlik faaliyetinde bulunmuştur. Oksidentalizm bağlamında karşılaştığı dinlerden biri de İslam'dır. Fakat Bruno, Müslümanlara inancını yayma konusunda başarılı olamamıştır. Bu bilgiler ışığında çalışmanın kapsamı dinler tarihi disiplini bağlamında sözü edilen din adamını ve dinsel yapılanmasını ötekiyle karşılaşma zemini çerçevesinde ele almaktır. Çalışmada var olan tarihi bilgiler ışığında bazı çıkarımlara ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oksidentalizm, İslam, Hristiyanlık, Aziz Bruno, Şartrö Tarikatı

Abstract

This study examines an eleventh-century Christian clergyman and the religious order he founded within the conceptual framework of Occidentalism. The clergyman in question is Saint Bruno, the founder of the Chartreuse (Carthusian) order. Saint Bruno aspired to live as a recluse, dedicating his life to continuous contemplation of God. In order to remain faithful to his spiritual mission, he refrained from accepting official ecclesiastical positions and resisted both the religious and political authorities of his time. By remaining steadfast in his commitment and embracing a life of solitude devoted to God for many years, he established a durable religious order. In later periods, Bruno and his followers also engaged in missionary activities directed toward religious groups they perceived as marginal or outside their tradition. Within the framework of Occidentalism, Islam constituted one of the religions with which this tradition came into contact. However, Bruno's efforts to disseminate his faith among Muslim communities did not prove successful. Accordingly, this study analyzes the life of this clergyman and the religious structure he established from the perspective of the discipline of the history of religions, particularly within the framework of encounters with the "other." Based on the available historical sources, several interpretations and conclusions are presented.

Keywords: Occidentalism, Islam, Christianity, St. Bruno, Chartreuse Sect

Giriş

Bu çalışmada on birinci yüzyılda Hristiyanlığın içinde ortaya çıkan bir din adamının ve onun bir araya getirdiği tarikatının doğuş, gelişim, yayılış ve diğer inançlarla karşılaşma serüveni ele alınacaktır.

1. AZİZ BRUNO’NUN HAYATI

Aziz Bruno, 1030 yılında Almanya’nın Köln şehrinde soylu bir ailede dünyaya geldi. Çocukluğunun ilk yıllarını doğduğu yerde geçirdi.

1.1. Tarihsel Gelişim

Şartrö, MS 1084 yılında Aziz Bruno ve altı arkadaşının inzivaya çekilmek için tercih ettiği inziva yeridir. Yüksek bir kayanın üzerinde inşa edilen inziva yeri ıssız ve vahşi bir doğanın kucağındaydı.

Sonuç

Aziz Bruno, on birinci yüzyılda misyonerlik bağlamında Hristiyanlığın yetiştirdiği önemli simalardan biridir. Tüm yaşamı boyunca kendini inancına adanmış ve bu uğurda yalnızlığa çekilmeyi gaye edinmiştir.

Kaynakça

Dikmen, Emine. “Peçeneklerin Hristiyanlaştırılması Meselesi: Querfurtlu Aziz Bruno Örneği”, *Türk Tarih Araştırmaları Dergisi*, 6/2 (Aralık 2021), 61-76.

Gündüz, Şinasi. “Keşiş”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 25/322-324. Ankara: TDV Yayınları, 2022.

Maguel, Ambrose. “St. Bruno”, *The Catholic Encyclopedia*. Erişim 28 Mart 2023. <https://www.newadvent.org/cathen/03014b.htm>